MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäällikkö
Jussi Martikainen

Vain luonnon voimat voivat yllättää yhteiskunnan ja talouden, kaikki muu on ihan ihmisistä kiinni. **RIITTA HILDÉN KESKISUOMALAISESSA**

Ehdottomien asioiden listaa pakko lyhentää

Pääministeri Jyrki Katainen (kok.) on jo monta kertaa muistuttanut, että hallituksella on edessä ikäviä talouspäätöksiä. Pääministerin viesti on ollut niin selkeä, että se on varmasti mennyt perille myös hallituskumppaneille.

Hallituksen muodostamisen yhteydessä hallituspuolueet tekivät jo noin 2,4 miljardin euron sopeuttamispäätökset, vaikka jo silloin tiedettiin, etteivät sovitut veronkorotukset ja leikkaukset tule todennäköisesti riittämään. Poliittiset realiteetit ajoivat siinä vaiheessa taloudellisten realiteettien ohi.

Suomen Pankin pääjohtaja Erkki Liikanen vaati joulukuussa hallitukselta jopa viiden miljardin euron lisäsäästöjä. Liikasen mukaan julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyden vahvistaminen edellyttäisi väestön ikääntymisen takia tätäkin suurempia sopeuttamistoimia. Päätöksiä olisi tehtävä jo tämän vuoden alussa.

Hallitus on luvannut tarkastella säästötarpeita ensi vuoden budjettiraameista päätettäessä kevättalven aikana. Todennäköisesti hallitus joutuu tekemään kovia päätöksiä, koska kuluvan vuoden budjetti laadittiin 1,8 prosentin kasvun varaan. Nyt näyttää siltä, että nollakasvukin olisi jo saavutus.

Hallituksen työstä tulee vaikeaa, koska varsinkin päähallituspuolueet kokoomus ja SDP ovat molemmat osaltaan ilmoittaneet, mitä ehdottomasti ei saa tehdä.

Kokoomuksen mielestä työn verottamista ei voi kiristää. SDP:n mielestä arvonlisäverotusta ei saa kiristää eikä eläkeikää saa nostaa. Näihin kaikkiin joudutaan puuttumaan, jos halutaan tehdä todella tuntuvia päätöksiä. Energian verotus kiristyi tuntuvasti jo tämän vuoden alussa.

Leikkauslistojen laatiminen on verojen korotuksiakin vaikeampaa. Suostuvatko hallituspuolueet leikkaamaan esimerkiksi koulutuksesta, sosiaaliturvasta, teiden rakentamisesta ja kunnossapidosta, yritystuista ja puolustusvoimilta. Vaikeutta lisää se, että nämä kaikki joutuivat leikkuriin jo viime syksynä. Kuntarakenteen myllertämisestä ei apua ole odotettavissa.

Oman lisänsä valtiontalouden taakkaan toi viime vuoden lopulla sovittu tulopoliittinen ratkaisu. Hallitus lupautui sovun hintana lisäämään menojaan noin 400 miljoonaa euroa. Tämäkin raha pitää nyt jostakin löytyä.

Valtiovarainministeri Jutta Urpilainen (sd.) joutuu tekemään kovia päätöksiä.

Verotuksen kiristäminen ja menojen leikkaukset ovat taantuman reunalla olevalle kansantaloudelle myrkkyä. Perinteisen talousopin mukaan tällaisessa tilanteessa pitäisi elvyttää eikä kiristää talouspolitiikkaa. Elvytysvaraa ei kuitenkaan ole, koska valtion velka kasvaa nykyisenkin budjetin mukaan noin seitsemän miljardia euroa.

Hallituksen työskentelyyn tuo lisäjännitystä viimeisin puolueiden kannatusmittaus. Ylen uutisten viime vuoden lopussa julkaiseman mittauksen mukaan SDP:n kannatus oli laskenut ennätyksellisen alas 16,4 prosenttiin. Ero kokoomuksen ja suurimpaan oppositiopuolueeseen perussuomalaisiin kasvaa ja keskustankin kannatus on lähes yhtä suuri kuin SDP:n.

Pääministeri Kataisen mielestä hyvinvointiyhteiskunnan turvaaminen edellyttää myös toimia talouskasvun vauhdittamiseksi. Se ei onnistu pelkästään lisäämällä veroja ja leikkaamalla menoja. Tarvitaan lisää yrityksiä ja jo olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten parantamista.

Toivottavasti hallitus pystyy löytämään keinot velkaantumiskierteen katkaisemiseksi niin, ettei samalla tuhota talouskasvun siemeniä.

Jos puolueet pitävät tiukasti kiinni omista ennakkoehdoistaan, on päätöksiä mahdoton tehdä. Ehdottomuuksien sijaan tarvitaan ennakkoluulottomuutta ja luovuutta.

> **Kuntarakenteen myllertämisestä ei apua ole odotettavissa.**

Kiinnostavat maatiaiset

Alkuperäisrotuihin liittyy usein käsitys, jonka mukaan niitä pidetään nykyisin vain harrastuksen vuoksi tai geeniperinnön suojelemiseksi. Uskomus on väärä.

On tietenkin tärkeää suojella monimuotoisuutta ja vanhoja eläinrotuja ja kasvilajikkeita. Kuitenkin maatiaiset ovat tänäkin päivänä tärkeitä tuotantoeläimiä.

Suomessa on lehmistä kotimaisia maatiaislehmiä noin 1,2 prosenttia. Suomenlampaiden osuus kaikista lampaista on yli puolet, 51 prosenttia. Maatiaiskarjojen maito ja liha ovat löytämässä uusia mahdollisuuksia, kun lähellä tuotettu ruoka on tullut entistä kysytymmäksi. Vaikka maatiaiskarja ei pysty kilpailemaan tuotannon määrässä pitkälle jalostettujen rotujen kanssa, sen laatukilpailukyky on erinomainen.

Kuten tämän lehden (MT 2.1.2012) jutuissa kävi ilmi, esimerkiksi kyytön eli itäsuomen karjan liha on erittäin kysyttyä. Pientuottajakin pärjää kovilla markkinoilla omalla ammattitaidollaan ja kekseliäisyydellään. Maatiaisten ympärille rakentuu entistä useammin menestyvää liiketoimintaa.

Tuotteiden hinnasta saadaan jäämään tilalle tavallista suurempi osuus, kun tuotteet myydään erikoisliikkeissä tai suoraan tilalta. Tilamyymälät tarjoavatkin yhä useammalle pientuottajalle toimivan jakelutien, jota laatutietoiset kuluttajat osaavat arvostaa.

Kaikki kuluttajat eivät ole samanlaisia. Osa kuluttajista on valmiita maksamaan erikoistuotteista. Alkuperäisrotujen tuotteet ovat hyvä esimerkki siitä, miten vanhat perinteet voidaan onnistuneesti sopeuttaa nykyaikaan.

VIERASYLIÖ

Seutukaupungit kuntarakenteen ytimessä

Vilkkaana vellovassa kuntarakennekeskustelussa painottuu ajatus, että vain suuri, kansainvälisesti verkottunut innovaatio- ja talouskeskus voi menestyä. Ajatuksen vaarana on, että menetetään ne edut, jotka liittyvät kaupungin pieneen kokoon ja pikkukaupunkimaiseen olemukseen.

Seutukaupungit ovat esimerkki pienestä ja menestyvästä kuntamallista ja olisi luonnollista, että seutukaupungit muodostavat maakuntakeskusten kanssa tulevan kuntarakenteen perustan.

Seutukaupungit ovat vielä monelle vieras termi. Seutukaupunkien merkitys maamme aluepolitiikassa ja elinvoiman vahvistajana kuitenkin kasvaa.

Seutukaupungit ovat oman seutunsa tai työssäkäyntialueensa keskuksia, mutta eivät maakunnallisia keskuksia. Tällaisia kaupunkeja on Suomessa noin 50, ja niissä sekä niiden vaikutusalueella asuu runsaat miljoona suomalaista.

Seutukaupungit toimivat siis varsin laajan alueen keskuksina, joissa sijaitsevat palvelut, käydään hoitamassa asioita ja vietetään vapaa-aikaa.

Elinvoimaa koko maalle

Suomessa ei ole vielä tunnustettu seutukaupunkien merkitystä koko maan elinvoimaisuudelle. Esimerkiksi maaseudun palveluiden turvaamisessa seutukaupungit ovat tulevaisuudessa yhä tärkeämpiä. Seutukaupungit voivat estää tai ainakin hidastaa palvelujen karkaamisen maakunnan keskuskaupunkiin.

Seutukaupungeissa ja niiden välittömällä vaikutusalueella syntyy varsin merkittävä osa Suomen bruttokansantuotteesta. Kaupunkien elinkeinorakenne vaihtelee ydinvoimasta raskaaseen perusteollisuuteen ja korkean teknologian teollisuuteen sekä kaikkeen tältä väliltä.

Seutukaupunkien rakennettu ympäristö infrastruktuureineen muodostaa merkittävän osan kansallisvarannostamme, jota ei kannata ajaa alas ja rakentaa uudestaan jonnekin muualle sen mukaan, minne väestö siirtyy. Seutukaupungit ovat sujuvan elämän kaupunkeja, jotka korostavat kotiseutua, paikallista identiteettiä, elämänlaatua, ekologiaa, turvallisuutta ja ihmisen kokoista mittakaavaa.

Seutukaupungit ovat varsin erilaisia ja ne kuvaavat melko hyvin koko Suomen kuntakentän mahdollisuuksien, haasteiden ja uhkien kirjoa. Tulevissa uudistuksissa on pystyttävä turvaamaan näiden kaupunkien mahdollisuudet kehittää sekä oman kaupungin että ympäröivän alueen elinvoimaisuutta.

Pieni kaupunki, suuret haasteet

Tällä hetkellä kaupunkipoliittisessa keskustelussa keskitytään suurten kaupunkiseutujen kehittämiseen. Tämä saattaa vahvistaa käsitystä vaihtoehdottomuudesta ja yhdenmukaisista kehityspoluista.

> **On kuitenkin tärkeää, että koko maahan riittää elinvoimaisia kaupunkeja.**

On kuitenkin tärkeää, että koko maahan riittää elinvoimaisia kaupunkeja, jotka pystyvät tarjoamaan laadukkaita palveluja myös maakuntakeskusten ulkopuolella.

Kuntaliitto julkaisee alkuvuodesta Tampereen teknillisen yliopiston tuottaman selvityksen, jossa etsitään uusia menetelmiä suomalaisten seutukaupunkien kehittämiseksi. Selvitys lähtee liikkeelle ajatuksesta, että pienet kaupungit ovat jo olemuksellisesti jotain muuta kuin suuret kaupungit. Tämä tulee ymmärtää, kun seutukaupunkeja kehitetään.

Suurissa kaupungeissa yritetään hallita kasvua laajoilla infrahankkeilla ja vastataan talouden rakennemuutoksiin innovaatioympäristöjä kehittämällä. Seutukaupungeissa taistellaan muun muassa kaupunkilaisten ikääntymistä ja kutistavaa muuttoliikettä vastaan.

Vaikka suurten kaupunkien kasvuongelmat ja pienten kaupunkien kutistuminen ovat saman prosessin eri ulottuvuuksia, ovat paikalliset hoitokeinot erilaisia.

Seutukaupunkien selviytyminen ei ole kiinni pelkästään yleisestä talouden kehityksestä tai muista ulkopuolisista tekijöistä. Paljon riippuu myös siitä, riittääkö paikallisesti tahtoa luoda uusia ajattelu- ja menettelytapoja ja pysytäänkö paikallinen käyttämätön potentiaali löytämään ja hyödyntämään.

Kaupunkien kehittämistä voitaisiinkin tarkastella myös kestävyyden näkökulmasta.

Kestävyyttä ei kuitenkaan tulkita kapean ekologisesti vain hiilijalanjälkiä mittaamalla, vaan se nähdään pikemminkin laaja-alaisena elinvoimana. Tämä elinvoima ei kumpua vain taloudellisen kasvun ideasta, vaan tarjoaa vaihtoehtoisia arvoja elämisen ja olemisen tapoineen.

Seutukaupungit löysivät toisensa

Seutukaupungit ovat verkostoituneet keskenään vahvistaakseen omaa edunvalvontatyötään. Verkostoituminen mahdollistaa paitsi tehokkaamman edunvalvonnan, myös paremman ja laajemman tutkimustoiminnan.

Verkosto on laatinut seutukaupunkien politiikkaohjelman. Ohjelmassa kaupungit ovat tunnistaneet joukon uhkakuvia sekä laatineet itselleen selviytymisvision. Keskeinen pelko liittyy työpaikkojen katoamiseen, joka yhdessä väestön ikääntymisen kanssa paisuttaa julkiset menot kestämättömiksi.

Suunnitelma on tiivistetty neljään keihäänkärkeen.

Visiossa seutukaupunkien alueurakenteellinen merkitys on tunnustettu ja huomioitu lainsäädäntöä myöten. Osaamiseen perustuvaa elinkeinoelämää on kehitetty organisoimalla koulutusta uudelleen. Seutukaupunkien vetovoimaa ja viihtyisyyttä on parannettu kehittämällä asumisen ja elämisen mahdollisuuksia sekä parantamalla palveluja. Elinkeinoelämä on visiossa löytänyt seutukaupungeista entistä toimivampia toimintaympäristöjä.

Seutukaupungit ovatkin viimein löytämässä omaa identiteettiään ja paikkaansa suomalaisessa alueurakenteessa. Yhdessä nämä kaupungit muodostavat varteenotettavan palvelujen ja elinkeinotoiminnan kehittäjän ja ylläpitäjän laajassa ja harvaanasutussa maassamme. Samalla parannetaan myös maaseudun asukkaiden palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta.

ANTTI KUOPILA

Kirjoittaja on erityisasiantuntija Suomen Kuntaliitossa.

PÄIVÄN KUVA

RIITTA MUSTONEN

Taidetta taikinasta

Piparkakkutaikinasta voi tehdä muutakin kuin talon. Piparkakkumania-näyttelyssä Tallinnassa voi ihailla vaikkapa mosaiikkimuotokuvaa presidentti **Toomas Hendrik Ilveksestä**. Tai ihmetellä, saisiko piparkakkukameralla kunnon kuvia tai käykö piparinen käkikello oikeaa aikaa.
Virolaiset taiteilijat, arkkitehdit ja muotoilijat ovat taiteilleet 300 kilosta piparkakkutaikinaa toinen toistaan hienompia teoksia, jotka ovat kaiken kansan nähtävillä vielä tämän viikon Tallinnassa Piparköögimania-näyttelyssä.

KOLUMNI: TERHI TORIKKA

Ulkomaan tuliaisia

Suomalaisten kotieläinten terveystilanne on kansainvälisesti harvinaista herkkua.

Amerikkalaisfarmari ei tahdo uskoa, ettei karjalle syötetä varmuuden vuoksi antibioottia rehussa. Eikä uusiseelantilaiselle lampurille kannata täkäläistä loistilannetta edes yrittää kuvailla.

Niin paljon vähemmällä me täällä pitkän järjestelmällisen työn ja ankarien luonnonolojen vuoksi pääsemme.

Hyvän tilanteen taustalla kolkuttelee kuitenkin aina tuudittautumisen vaara. Se että tautivapaus pääsee tuntumaan itsestään selvältä ja yhtäkkiä jostakin tupsahtaa se ei-haluttu tuliainen.

Taannoin juttukeikalla maitotilan emäntä kertoi kauhistuneena, etteivät kaikki karjanomistajatkaan noudata suositusta ja pysy ulkomaanmatkojen jälkeen 48 tuntia pois navetasta.

Tautien leviämismahdollisuus ehkä tuntuu epätodennäköiseltä, kuluihan loma vain rannalla ja kaupunkimaisemissa. Ja pitäähän sitä käydä kurkistamassa, kuinka lomittaja on vastuunsa hoitanut.

Ohjeen syy saattaa unohtua tai tuntua turhalta, mutta vaaraa se ei poista.

Myös kenkä- ja muiden suojien käyttö vaihtelee, ja joskus kuulee ikävä kyllä taudin livahtaneen myös ammatikseen tiloilla kiertävien mukana.

> **Viipurilaisesta marketista halvalla ostettu kinkkuleikkele voi pahimmillaan koitua jonkin suomalaisen sikatilan kohtaloksi.**

terhi.torikka@maaseuduntulevaisuus.fi

Etenkin joillekin alan ulkopuolisille tautisuojaohjeiden sisäistäminen voi olla vaikeaa, eivätkä kaikki varmaan edes tiedä niistä.

Tämä vaatii tiloilta valppautta. Kauanko onkaan kulunut vasikoita paijaavien sukulaislasten Thaimaan reissusta tai navetalla poikkeavan naapurin mummon kotiseutumatkasta rajantakaiseen Karjalaan?

Tässä asiassa hyötyä on ennemmin liiasta nipotuksesta kuin suurpiirteisyydestä, vaikka monessa muussa asiassa on toisin.

Viime päivinä on otsikoihin taas noussut itärajan takana röyhähtelevä afrikkalainen sikarutto.

Sen riskiä kulkeutua Suomeen lisäävät paitsi rajan molemmin puolin liikuskelevat villisiat ja muut eläimet, myös jokaisen Venäjältä tulevan, niin suomalaisen kuin venäläisen, matkailijan eväspussi.

Viipurilaisesta marketista halvalla ostettu kinkkuleikkele voi pahimmillaan epäonnisten sattumien summana koitua jonkin suomalaisen sikatilan kohtaloksi.

Kaikilla on vastuunsa, mutta viimeisimmästä portista ennen sikalaa huolehtii tuottaja. Sitä kutsutaan tautisuluksi.

Tästä paasauksesta huolimatta tarkoitukseni ei ole lietsoa pelkoa tai maalata kauhukuvia. Eikä varsinkaan kieltää päästämästä vieraita kotieläintiloihin.

Oikea kuva suomalaisesta tuotannosta on aina aito, mielikuva on ehkä jotakin ihan muuta.

Taitavan markkinoinnin luoma mielikuvatuote saattaa hetken tuoda jollekin rahaa, mutta uskon että tuottajat hyötyvät eniten rehellisyydestä ja läpinäkyvyydestä.

Suomalaista kotieläintilaa kelpaa esitellä, kunhan muistaa, että muutaman ohjeen noudattaminen takaa meille jatkossakin mahdollisuuden röyhistää rintaa myös silloin, kun puhutaan kotieläinten terveystilanteesta.

Vastuu ja sen hyödyt koskevat kaikkia, myös vierailijoita: hyvä terveystilanne lisää eläinten hyvinvointia ja takaa turvalliset elintarvikkeet.

Tärkeän asian nostaa muuten pian esiin myös Eläinten terveydenhuollon Tarttuvat taudit -teemavuosi, joka käynnistyy kuun puolivälin jälkeen.

LEHTIKATSAUS

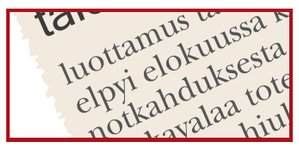

Vaalit eivät ratkaise taloutta

Alkanut vuosi on **Satakunnan Kansan** mielestä tärkeää aikaa suurvaltapolitiikassa, kun Yhdysvalloissa, Venäjällä ja Ranskassa käydään presidentinvaalit.
”Presidenteillä on näissä maissa isot valtaoikeudet. Kuvaavaa onkin esimerkiksi se, että Yhdysvaltain presidenttijohtoista järjestelmää on puolileikillään kutsuttu perustuslailliseksi monarkiaksi.

Vaalien ydinkysymys on se, saavatko Barack Obama, Vladimir Putin ja Nicolas Sarkozy jatkon vai vaihtuuko valta. Varsinkin Sarkozyn asema on uhattuna.”

”Merkittävistä valinnoista on joka tapauksessa kyse. Esimerkiksi Ranskan ja Yhdysvaltain presidenteillä on iso rooli yrittäessä ratkoa EU:n ja Yhdysvaltain talouskriisejä.

Vaikka valta vaihtuisi Ranskassa ja Yhdysvalloissa, se tuskin merkitsisi isoja muutoksia talouskriisin hoidossa. Pelivara eri vaihtoehdoille on vaikean tilanteen vuoksi niin vähäinen.

Presidentinvaalien supervuotta höystävät vielä Suomen presidentinvaalit ja se, että myös EU-presidentin kausi on katkolla. Isossa kokonaisuudessa ei EU-presidentillä silti ole isoa merkitystä.”

Paavo ei jääny suremaan

Puheet keskustan poliittisesta kuolemasta ovat **Pohjalaisen** mukaan jälleen kerran osoittautuneet ennenaikaisiksi.
”Tällä kertaa puolue saa kiittää yhtä miestä, Paavo Väyrystä, jolla tuntuu olevan kuin kissalla ainakin yhdeksän henkeä. Mies ei jäänyt kauan suremaan katkeraa putoamistaan eduskunnasta vaan päätti lähteä tavoittelemaan puolueensa presidenttiehdokkuutta. Moni hymähteli ja puolueessa tehtiin hiki hatussa töitä kilpailevan ehdokkaan löytämiseksi.

Väyrysen käsittämättömän sitkeä kampanja on satanut myös puolueen laariin. Monet keskustan viime vaaleissa hylänneet ovat palanneet takaisin Väyrysen maanläheisten puheiden houkuttelemana.”

Lipposelle tulee kiire

SDP ei ole **Etelä-Suomen Sanomien** mielestä saanut vetoapua presidenttiehdokkaaltaan.
”SDP ei ole saanut vetoa – ainakaan ylöspäin – presidenttiehdokkaastaan Paavo Lipposesta, jonka kannatus on ollut kymmenisen prosenttiyksikköä alempana kuin puolueen kannatus.

Lipponen panee kaiken kampanjassaan viimeisen altaanmitan varaan. Kovaa saa ehdokas kauhoa ohittaakseen kolme lähintä kilpakumppaniaan. Altaan takaseinä on jo yllättävän lähellä.

Presidentinvaalit merkitsevät väistämätöntä jälkipeliä puolueissa. SDP:ssä kytee jo valmiiksi arvostelua puoluesihteeri Mikael Jungneria kohtaan. Puheenjohtaja Jutta Urpilainen on kuitenkin ministeriaikanaan vahvistanut asemaansa ja voi halutessaan antaa tuulensuojaa puoluesihteerilleen.”